

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

**МЕТОДИКА НАВЧАННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ
Методичні вказівки**

**для здобувачів другого рівня вищої освіти (магістр)
спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і
література, англійська мова в закладах освіти)**

Житомир 2024

УДК 811.161.2:37.02

*Рекомендовано до друку вченою радою Житомирського державного
університету імені Івана Франка
(протокол №20 від 25 жовтня 2024 року)*

Рецензенти:

Климова К. Я., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов Поліського національного університету;

Сидорчук Н. Г., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та управління Житомирського державного університету імені Івана Франка;

Шуневич О. М., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри методики викладання навчальних предметів КЗ «Житомирського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради

Укладач:

Шевцова Л. С., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри слов'янської і германської філології та перекладу Житомирського державного університету імені Івана Франка

Методика навчання української мови в закладах освіти: методичні вказівки / укладач Шевцова Л. С. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 36 с.

Методичні вказівки за змістом відповідають програмі з методики навчання української мови в закладах освіти для здобувачів другого освітнього рівня вищої освіти (магістр) спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література, англійська мова в закладах освіти). У науковій праці вміщено теми, завдання, літературу, методичні орієнтири для самостійної підготовки, визначено напрям опрацювання матеріалу.

Рекомендовано студентам першого року навчання у навчально-науковому інституті філології та журналістики стаціонарного та заочного відділень як засіб вироблення фахових знань, умінь та навичок у навчанні української мови у старших класах.

УДК 811.161.2: 37.02
© Шевцова Л. С., 2024
© Житомирський державний університет

Зміст

Пояснювальна записка.....	5
Модуль 1. Українська мова як предмет вивчення в старшій школі	
Практичне заняття 1. Лінгвометодика як предмет науки і освіти.....	6
Практичне заняття 2. Актуальні підходи до навчання української мови в умовах сучасного освітнього середовища.....	7
Практичне заняття 3. Розвиток української лінгвометодики в умовах сьогодення.....	8
Практичне заняття 4. Зміст українськомовної освіти в старших класах.....	9
Практичне заняття 5. Внутрішня мотивація учня та вчителя до навчання як основа успішного складання ЗНО/ НМТ з української мови.....	10
Практичне заняття 6. Сучасні освітні технології в контексті мовної освіти.....	11
Практичне заняття 7. Інновації в освіті: модернізація шкільного курсу української мови.....	12
Практичне заняття 8. Інтеграція інфомедійної грамотності в процес навчання української мови старшокласників (учнів ліцею).....	13
Практичне заняття 9. Методика поглиблення й систематизації найважливіших відомостей з української мови	14
Практичне заняття 10. Організація науково-дослідної роботи учнів старших класів у системі українськомовної підготовки	15

Модуль 2. Методика мовленнєвого розвитку учнів на профільному рівні загальної середньої освіти

Практичне заняття 11. Розвиток мовленнєвої діяльності учнів старших класів.....	16
Практичне заняття 12. Способи поглиблення й систематизації знань, умінь, навичок з культури мовлення учнів старших класів.....	18
Практичне заняття 13. Методика організації самостійної та індивідуальної роботи учнів з української мови.....	19
Практичне заняття 14. Особливості організації текстотворчої діяльності учнів у шкільному курсі української мови.....	20
Практичне заняття 15. Теорія і практика навчання ділового мовлення на уроках української мови в старшій школі.....	21
Практичне заняття 16. Позакласна й факультативна робота з української мови в старших класах.	22
Практичне заняття 17. Ефективні презентації в роботі вчителя-словесника: методика створення.....	23
Методичні рекомендації до організації самостійної роботи.....	24
Модульний контроль.....	26
Питання до заліку.....	29
Критерії оцінювання.....	30
Література.....	31

Пояснювальна записка

В умовах сьогодення важливе місце в житті кожного громадянина нашої держави належить українській мові. Тому роль вчителя рідної мови надзвичайно важлива в суспільстві, а вища фахова освіта цього напрямку сприяє становленню та вдосконаленню словесника. Оволодіння основами методичної діяльності належить до основних завдань формування вчителя української мови, відтак «Методика навчання української мови в закладах освіти» як навчальна дисципліна є основою та стимулом для формування фахових можливостей та здібностей здобувачів другого рівня вищої освіти.

Методичні вказівки до практичних занять укладено з урахуванням кількості відведених годин на освітню компоненту, вимог до самостійної та індивідуальної роботи. Метою вивчення «Методики навчання української мови в закладах освіти» є теоретична та практична підготовка висококваліфікованих фахівців до роботи у старших класах, а також здійснення особистісно орієнтованого навчання в умовах практичного формування методичних умінь та навичок, використання творчого підходу студентів до організації навчальної роботи, розвиток навичок самовдосконалення та саморозвитку у фаховій освіті.

Програмою передбачається в першому семестрі магістерського рівня 16 годин лекційних занять, 34 практичних занять, самостійну та індивідуальну роботу, залік у кінці семестру для денної форми навчання.

До кожного практичного заняття окреслено теоретичні питання, названо мету, професійне спрямування, ключові слова, завдання для самостійної та індивідуальної роботи, наведено список літератури та питань до заліку. Видання буде корисним для проведення практичних занять та орієнтування для самостійного вивчення компоненти.

Модуль 1. Українська мова як предмет вивчення в старшій школі

Практичне заняття 1. Лінгвометодика як предмет науки і освіти

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти про лінгвометодику як навчальний предмет; ознайомити з його науковими основами; формувати вміння та навички працювати з фаховою літературою.

Професійне спрямування: розкриття ролі та завдань курсу лінгводидактики в освітньому процесі старших класів; розвиток уміння чітко викладати теоретичний матеріал; уміння та навички працювати з довідниковою літературою.

Опорні поняття: лінгвометодика, теорія навчання, практика навчання, методика навчання, об'єкт лінгводидактики, предмет лінгводидактики.

План

- 1.Окреслення понять «теорія навчання», «практика навчання», «методика навчання»; «лінгвометодика» і «лінгводидактика». Лінгвістика, педагогіка, психологія як основа методики навчання української мови.
- 2.Об'єкт, предмет, завдання лінгвометодики, основні методи дослідження лінгвометодичних питань.
- 3.Зв'язок лінгвометодики із суміжними дисциплінами. Виховання, розвиток мовлення як важливі складові методики української мови.
- 4.Тенденції розвитку сучасної лінгвометодики.
- 5.Основні напрями розвитку е-лінгводидактики та інформаційної діяльності навчання української мови.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

1. Виписати основні положення з методичних статей про лінгвометодику та лінгводидактику.
2. Скласти таблицю про особливості визначених у плані понять.
3. Підготувати повідомлення про основні проблеми сучасної лінгводидактики.

Модуль 1. Українська мова як предмет вивчення в старшій школі

Практичне заняття 2. Актуальні підходи до навчання української мови в умовах сучасного освітнього середовища

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти про різнорівневий підхід у навчанні української мови; ознайомити з науковими основами когнітивного, антропоорієнтованого, функційно-комунікативного підходу до навчання; формувати вміння та навички працювати з фаховою літературою.

Професійне спрямування: розкриття особливостей навчання в освітньому процесі старших класів; розвиток уміння орієнтуватися у різних підходах до навчання; уміння та навички опрацьовувати теоретичні положення.

Опорні поняття: формування мовної особистості, антропоорієнтований підхід до навчання, когнітивне навчання, функційно-комунікативний підхід, профільний рівень, рівень стандарту.

План

1. Лінгводидактичний та законодавчий аспекти формування особистості мовця.
2. Особливості навчання, різнорівневий підхід, предмет і завдання методики української мови у старших класах.
3. Антропоорієнтований підхід до навчання української мови.
4. Когнітивний напрям мовної освіти.
5. Функційно-комунікативний підхід у навчанні української мови.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

- 1.Виписати основні положення з методичних статей про антропоорієнтований, когнітивний, функційно-комунікативний підходи у мовній освіті.
- 2.Розробити фрагмент уроку з української мови для старших класів з урахуванням когнітивного підходу до навчання.
- 3.Опрацювати чинну програму з української мови для 10-11 класів (рівень стандарту і профільний рівень).

Модуль 1. Українська мова як предмет вивчення в старшій школі

Практичне заняття 3. Розвиток української лінгвометодики в умовах сьогодення

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти про лінгвометодику як навчальний предмет; ознайомити з його науковими основами; формувати вміння та навички працювати з фаховою літературою.

Професійне спрямування: обговорити основні етапи та сучасний стан української лінгвометодики, проаналізувати дослідницьку діяльність учителів української мови, розвивати уміння та навички чітко викладати теоретичний матеріал, працювати з довідниковою літературою та інтернет ресурсами.

Опорні поняття: українська лінгвометодика, методична робота, блог учителя-словесника, дослідницька діяльність, академічна доброчесність, підвищення кваліфікації вчителів.

План

- 1.Основні етапи становлення і розвитку української лінгвометодики.
- 2.Внесок сучасних українських лінгводидактів у розвиток науки.
- 3.Досвід мовознавців і лінгводидактів Житомирщини.

- 4.Методична робота, блог учителя-словесника. Дослідницька діяльність.
- 5.Академічна доброчесність і культура вчителя-словесника та інших учасників освітнього процесу.
6. Сучасні можливості підвищення кваліфікації вчителів.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

- 1.Опрацювати основні положення з сучасних методичних статей.
- 2.Підготувати виступ про відомих мовознавців Житомирщини.
- 3.Розказати основні положення політики академічної доброчесності в освітній діяльності.

Модуль 1. Українська мова як предмет вивчення в старшій школі

Практичне заняття 4. Зміст україномовної освіти в старших класах

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти про лінгвометодику як навчальний предмет, ознайомити з його науковими основами; формувати вміння та навички працювати з фаховою літературою.

Професійне спрямування: розкриття змісту роботи з української мови у старших класах за календарним плануванням; аналіз підручників та програм різного рівня; розвиток уміння працювати з документами; уміння та навички планувати освітню діяльність.

Опорні поняття: календарне планування, змістові лінії, програма профільної школи, критерії оцінювання досягнень, базовий рівень мовної освіти, профільний рівень мовної освіти.

План

- 1.Зміст шкільного курсу української мови в старших класах.
- 2.Роль і місце календарного планування в роботі вчителя.
- 3.Змістові лінії мовної освіти.

4. Програми і підручники з української мови для старших класів.
5. Критерії оцінювання навчальних досягнень з української мови за рівнями.
6. Наступність і перспективність між базовим і профільним рівнями мовної освіти, між профільною і професійною освітою.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

1. Проаналізувати взаємодію учасників навчального процесу на основі положень чинної програми.
2. Описати критерії оцінювання знань для учнів 10 класу.
3. Проаналізувати підручник з української мови для 11 класу за схемою.

Модуль 1. Українська мова як предмет вивчення в старшій школі

Практичне заняття 5. Внутрішня мотивація учня та вчителя до навчання як основа успішного складання ЗНО/ НМТ з української мови

Мета: сформувати знання здобувачів вищої освіти про мотивацію у навчанні української мови; проаналізувати когнітивний, креативний та інші підходи до навчання; формувати вміння та навички застосування різних підходів до навчання української мови.

Професійне спрямування: розкриття ролі та завдань курсу лінгводидактики в освітньому процесі старших класів; розвиток уміння чітко викладати теоретичний матеріал; уміння та навички працювати з довідниковою літературою.

Опорні поняття: мовивація до навчання мови, діагностувальні методики, проект сучасного уроку мови, когнітивні методи, креативний підхід, інтерактивність у роботі.

План

1. Проблема мотивації навчання в сучасній школі. Діагностувальні методики. Теорія мотивації Дж. Равена.
2. Формування, місце, психолого-педагогічні умови мотивації у навчанні на уроках української мови.
3. Основні вимоги до сучасного уроку української мови. Типологія уроків, особливості структури, проєкт уроку.
4. Вправи і завдання як важливий компонент на уроках мови.
5. Когнітивні, креативні, комунікативні, інтерактивні та інші сучасні методи навчання української мови. Читання й письмо для критичного мислення.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

1. Підготувати розповідь про когнітивну методику навчання, інтерактивність у вивченні української мови.
2. Скласти таблицю сучасних методів навчання.
3. Розробити проєкт уроку української мови з урахуванням інтерактивного підходу до навчання (тема за вибором, 10 клас).

Модуль 1. Українська мова як предмет вивчення в старшій школі

Практичне заняття 6. Сучасні освітні технології в контексті мовної освіти

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти про лінгвометодику як навчальний предмет, ознайомити з його науковими основами; формувати вміння та навички працювати з фаховою літературою.

Професійне спрямування: розкриття ролі та завдань курсу лінгводидактики в освітньому процесі старших класів; розвиток уміння

чітко викладати теоретичний матеріал; уміння та навички працювати з довідниковою літературою.

Опорні поняття: технологія навчання, інтегроване навчання, інтерактивне навчання, ігрова технологія, вебквест з української мови, віртуальна екскурсія.

План

1. Поняття технології навчання української мови. Використанні актуальних технологій у старших класах.
2. Інтегроване навчання. Педагогічна майстерня в навчанні української мови.
3. Технологія інтерактивного навчання. Алгоритми педагогічної майстерні.
4. Ігрові технології у навчанні української мови.
5. Проектна технологія.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

1. Виписати основні положення технології інтегрованого навчання, інтерактивного навчання, проєктної технології.
2. Розробити технологію уроку з використанням онлайн ігор «Медіазнайко», «Імедіаграмотна місія» та інших.
3. Ознайомити з віртуальною екскурсією (порталом) «Автентична Україна».

Модуль 1. Українська мова як предмет вивчення в старшій школі

Практичне заняття 7. Інновації в освіті: модернізація шкільного курсу української мови

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти про інноваційні технології; ознайомити з науковими досягненнями електронних розробок; формувати вміння та навички працювати з інноваційними електронними технологіями.

Професійне спрямування: розкриття ролі та завдань курсу інноваційних технологій в освітньому процесі старших класів; розвиток уміння працювати на освітніх платформах; уміння та навички працювати з електронними ресурсами.

Опорні поняття: онлайн-навчання української мови, електронний посібник, штучний інтелект у навчанні української мови, інтерактивні електронні вправи, нові інформаційні технології, інноваційний підхід.

План

1. Використання Google для вчителя-словесника. Робота Google Classroom в онлайн-навчанні української мови.
2. Застосування медіасервісу Canva для електронних посібників з української мови.
3. Google-форми в роботі вчителя української мови.
4. Навчальний контент з використанням програм штучного інтелекту (ChatGPT, DeepL та ін.)
5. Інтерактивні електронні вправи за допомогою програмних ресурсів (LearningApps.org., Genial.ly, BookWidgets тощо).
6. Цифрові технології у навчанні української мови (електронна пошта, інтернет-конференція, ІКТ, блог учителя як засіб дистанційного та змішаного навчання).

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

1. Розробити фрагмент уроку з використанням інтерактивних електронних вправ.
2. Створити відеозапис фрагменту уроку української мови.
3. Підготувати повідомлення про особливості роботи з різними вебресурсами.

Модуль 1. Українська мова як предмет вивчення в старшій школі

Практичне заняття 8. Інтеграція інфомедійної грамотності в процес навчання української мови старшокласників (учнів ліцею)

Мета: сформувати знання здобувачів вищої освіти про інфомедійну грамотність, академічну доброчесність; ознайомити з інфомедійним компонентом у навчанні української мови; формувати вміння та навички працювати з електронними ресурсами.

Професійне спрямування: розкриття ролі та завдань інфомедійної грамотності в освітньому процесі старших класів; розвиток уміння працювати з електронними ресурсами; уміння та навички працювати з інфомедійним контентом.

Опорні поняття: інфомедійна грамотність, академічна доброчесність, критичне мислення, мовні вправи з інфомедійним компонентом, довідкові інформаційні ресурси, мовний вебсайт.

План

1. Основні положення інфомедійної грамотності.
2. Академічна доброчесність учнів.
3. Формування критичного мислення у роботі з інформаційним контентом.
4. Мовні вправи з інфомедійним компонентом.
5. Робота з довідковими інформаційними ресурсами (словники, енциклопедії, онлайн-ресурси тощо).

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

1. Розробити перелік та визначити основні положення роботи з інформаційними ресурсами.
2. Ознайомитися з українським лінгвістичним інтернет-порталом «Словники України онлайн».
3. Розробити правила інформаційної безпеки.

Модуль 1. Українська мова як предмет вивчення в старшій школі

Практичне заняття 9. Методика поглиблення й систематизації найважливіших відомостей з української мови

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти про вивчення основних розділів української мови у старших класах; повторити особливості роботи; формувати вміння та навички розробляти проєкти уроків з вивчення стилістики, лексикології тощо.

Професійне спрямування: розкриття особливостей вивчення фонетики, лексикології, фразеології, морфології, синтаксису та інших розділів у старших класах; розвиток уміння створювати проєкт уроку; уміння та навички працювати з методичними джерелами.

Опорні поняття: орфографія, пунктуація, стилістика, загальні відомості про мову, мовні вправи, розділи української мови.

План

1. Особливості навчання розділів української мови у старших класах
2. Вивчення загальних відомостей про мову в старших класах, формування уявлення про мовну картину світу. Мовні вправи.
3. Особливості мовлення учнів. Жаргон, арго, сленг сучасного учня. Подолання недоліків у мовленні.
4. Методика навчання орфографії та пунктуації.
5. Вивчення стилістики у старших класах. Види вправ. Стилістичні вміння та навички.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

1. Виписати основні положення з методичних статей про стилістику в школі.
2. Розробити проєкт уроку вивчення морфології у старших класах.
3. Підготувати фрагмент уроку вивчення лексикології.

Модуль 1. Українська мова як предмет вивчення в старшій школі

Практичне заняття 10. Організація науково-дослідної роботи учнів старших класів у системі українськомовної підготовки

Мета: сформувати знання здобувачів вищої освіти про науково-дослідну роботу з учнями; ознайомити з науковими основами; формувати вміння та навички створювати електронну презентацію.

Професійне спрямування: розкриття ролі та завдань дослідницького підходу в освітньому процесі старших класів; розвиток уміння чітко проводити захист учнівського дослідження; уміння та навички працювати з електронними презентаціями.

Опорні поняття: дослідницький підхід, учнівське дослідження, електронна презентація, захист дослідження, інтернет-конференція, академічна культура.

План

1. Дослідницький підхід до навчання української мови в закладах загальної середньої освіти.
2. Підготовка та критерії оцінювання учнівського наукового дослідження для участі в конкурсі Малої академії наук.
3. Підготовка, оформлення та захист учнівського дослідження з української мови на основі наукової доповіді.
4. Електронна презентація наукового виступу, ІКТ для пошуку інформації, участь в інтернет-конференціях.
5. Дотримання норм академічної культури в дослідницькому навчанні української мови.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

1. Виписати основні положення дослідницького підходу до навчання мови у старших класах.
2. Продумати тематику робіт до конкурсу МАН з української мови.

3.Розробити електронну презентацію до вивчення синтаксису у старших класах.

Модуль 2. Методика мовленнєвого розвитку учнів на профільному рівні загальної середньої освіти

Практичне заняття 11. Розвиток мовленнєвої діяльності учнів у старших класах

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти про інноваційні підходи до навчання мовлення старшокласників; ознайомити з науковими основами; формувати вміння та навички працювати з фаховою літературою.

Професійне спрямування: розкриття ролі різних підходів до мовленнєвої діяльності учнів старших класі; розвиток уміння застосовувати різні підходи до навчання мовлення; уміння та навички працювати з науковою літературою.

Опорні поняття: основи мовленнєвої діяльності, комунікативно-діяльнісний підхід, особистісно орієнтований підхід, соціокультурний підхід, компетентнісний підхід, мовленнєва реалізація.

План

- 1.Наукові основи мовленнєвої діяльності учнівської молоді (емоційний інтелект, кліпове мислення, соціально-емоційні навички та ін.).
2. Комунікативно-діяльнісний підхід у навчанні старшокласників української мови. Кваліфікація та компетентність у навчанні української мови.
3. Особистісно орієнтований підхід до мовленнєвого навчання. Вимоги до компетентності вчителя української мови.
4. Соціокультурний, компетентнісний підходи до навчання.
5. Виховання навичок самоосвіти, самоконтролю, мовленнєвої реалізації.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

1. Виписати основні положення технології соціокультурного підходу до навчання, особистісно орієнтованого навчання.
2. Розробити технологію уроку з використанням компетентнісного підходу до навчання
3. Розробити пам'ятку виховання навичок самоосвіти.

Модуль 2. Методика мовленнєвого розвитку учнів на профільному рівні загальної середньої освіти

Практичне заняття 12. Способи поглиблення й систематизації знань, умінь, навичок з культури мовлення учнів старших класів

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти про формування навичок культури мовлення старшокласників; ознайомити з науковими основами; формувати вміння та навички працювати з довідниками.

Професійне спрямування: розкриття ролі мовленнєвої культури учнів старших класів; розвиток вміння застосовувати різні підходи до навчання мовлення; вміння та навички працювати з підручниками та посібниками.

Опорні поняття: мовленнєва культура, виховання мовного смаку, мовна толерантність, мовленнєвий розвиток, компетентнісний підхід, мовленнєва реалізація.

План

1. Удосконалення мовленнєвої культури учнів під час вивчення окремих розділів шкільного курсу української мови. Метафоризація лінгвістичних відомостей на занятті з української мови.

2. Культура мовлення (принцип мовної екології, виховання мовного смаку, мовної толерантності).
3. Мовленнєва робота на уроках української мови у старших класах.
4. Проблема мовленнєвого розвитку учнів з особливими потребами.
5. Ефективне застосування форм, методів, засобів для мовленнєвого розвитку в процесі українськомовної освіти.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

1. Виписати основні положення мовленнєвої роботи на уроках української мови у старших класах.
2. Розробити технологію уроку з акцентацією на культуру мовлення.
3. Розробити пам'ятку виховання культури мовлення.

Модуль 2. Методика мовленнєвого розвитку учнів на профільному рівні загальної середньої освіти

Практичне заняття 13. Методика організації самостійної та індивідуальної роботи учнів з української мови

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти про самостійну роботу в навчанні мовлення старшокласників; ознайомити з науковими основами створення висловлювань; формувати вміння та навички працювати з літературою у процесі аналізу самостійної роботи.

Професійне спрямування: розкриття ролі різних підходів до самостійної роботи учнів старших класів; створення текстів, розвиток уміння застосовувати підходи до самостійної роботи у навчанні мовлення; уміння та навички працювати з медіатекстами; написання мовленнєвих висловлювань.

Опорні поняття: самостійна робота, створення тексту, відтворення тексту, навички читання, робота з медіатекстом, мотиваційний лист.

План

1. Особливості самостійної роботи в мовній освіті у старших класах.

2. Методика роботи щодо сприймання мовлення (аудіювання, конспектування висловлювань, тематичні виписки, тези, конспект, рецензія, анотація, огляд, доповідь) і відтворення готового тексту (виразне читання, перекази із творчим завданням) у старших класах.
3. Формування умінь і навичок володіння різними видами читання (ознайомлювальним, вивчальним, переглядовим, аналітичним). Володіння способами роботи з навчальною книгою, інформаційними джерелами.
4. Види (поточна, тематична, підсумкова, періодична) та форми (усна, письмова) перевірки самостійної роботи. Характеристика рівнів сформованості вмінь самостійної роботи.
5. Методика написання творів на суспільні, екологічні, морально-етичні, профорієнтаційні теми. Методика написання аргументованого есе.
6. Методика написання мотиваційного листа. Робота із медіатекстом (текст із соціальної мережі, газетний текст, теле- і радіотекст, рекламний текст). Культура інформаційної взаємодії, медіабезпеки, медіагігієни.
7. Особливості медіаграмотності.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

1. Опрацювати основні рекомендації щодо самостійної роботи учнів у процесі створення висловлювань.
2. Розробити технологію уроку з написання мотиваційного листа.
3. Розробити для учнів пам'ятку роботи з медіатекстом.

Модуль 2. Методика мовленнєвого розвитку учнів на профільному рівні загальної середньої освіти

Практичне заняття 14. Особливості організації текстотвірчої діяльності учнів у шкільному курсі української мови

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти про інноваційні підходи до текстотвірчої діяльності старшокласників; ознайомити з науковими

основами риторики; формувати вміння та навички працювати з медіатекстом.

Професійне спрямування: розкриття різних підходів до створення висловлювань учнів старших класів; уміння застосовувати творчий підхід до навчання мовлення; розвиток риторичних умінь та навичок.

Опорні поняття: творчість у мовній освіті, діалог у спілкуванні, сторителінг, анімаційні форми роботи, риторика, мовленнєва толерантність.

План

1. Створення власних висловлювань у старших класах. Складання учнями текстів різних жанрів.
2. Творчість учня і вчителя в системі мовної освіти. Сторителінг у теорії і практиці навчання української мови. Характеристика різних форм сторителінгу (текстова розповідь, лонгрид, розповідь-онлайнквест та ін.).
3. Ведення ефективного діалогу в різних сферах і ситуаціях спілкування (культура слухання, стратегії і тактики ефективної комунікації, правила проведення вебінарів, диспутів), розвиток культури медіагігієни.
4. Методика вивчення риторики в старших класах. Форми і методи вироблення риторичної майстерності учнів старших класів.
5. Дотримання лінгвоекологічної норми, толерантної комунікації в мережевому просторі.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

1. Опрацювати основні положення методики роботи з науково-популярними медіатекстами, навчальними, ігровими (фільми, телепередачі, відеокліпи), анімаційними формами роботи.
2. Розробити технологію уроку з використанням роботи з медіатекстом з урахуванням медіаторчості (створення реклами, колажу та ін.).
3. Розробити систему вправ і завдань з розвитку комунікативних умінь і навичок старшокласників.

Модуль 2. Методика мовленнєвого розвитку учнів на профільному рівні загальної середньої освіти

Практичне заняття 15. Теорія і практика навчання ділового мовлення на уроках української мови в старшій школі

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти про методику роботи з діловими паперами; ознайомити з науковими основами такої роботи; формувати вміння та навички працювати з діловою документацією.

Професійне спрямування: вивчення різних підходів до ділового мовлення учнів старших класів; методика вивчення ділових паперів; розвиток умінь та навичок працювати з діловими паперами.

Опорні поняття: ділове спілкування, ділові папери, правила ділового листування, мовне оформлення ділової документації, компетентнісний підхід, мовленнєва реалізація.

План

1. Наукові основи ділового спілкування.
2. Ділове мовлення у старших класах. Характеристика програми.
3. Вивчення ділових паперів.
4. Сучасні правила ділового листування.
5. Мовне оформлення ділових документів.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

1. Виписати основні положення з чинної програми для 10 класу щодо вивчення ділових паперів.
2. Розробити технологію уроку з вивчення ділових паперів у старших класах.
3. Скласти пам'ятку мовного оформлення ділових паперів.

Модуль 2. Методика мовленнєвого розвитку учнів на профільному рівні загальної середньої освіти

Практичне заняття 16. Позакласна й факультативна робота з української мови в старших класах

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти про позакласну й факультативну роботу старшокласників; ознайомити з науковими основами; формувати вміння та навички працювати з фаховою літературою.

Професійне спрямування: розкриття суті методики позакласної та факультативної роботи учнів старших класів, розвиток уміння застосовувати різні підходи до такої роботи; уміння та навички працювати з науковою літературою та презентаціями.

Опорні поняття: позакласна робота, факультативи у старших класах, шкільний факультатив, презентація, візуалізація інформації, форми позакласної роботи.

План

1. Форми позакласної роботи в профільній школі.
2. Особливості позакласної роботи у старших класах.
3. Методика проведення шкільного факультативу.
4. Візуалізація інформації, використання онлайн-сервісів.
5. Платформи для створення презентацій.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

1. Опрацювати методику проведення шкільного факультативу (з лінгвокультурології, з основ медіакультури сучасної мовної особистості).
2. Розробити план роботи факультативних занять в 11 класі.
3. Створити презентацію для факультативного заняття.

Модуль 2. Методика мовленнєвого розвитку учнів на профільному рівні загальної середньої освіти

Практичне заняття 17. Ефективні презентації в роботі вчителя-словесника: методика створення

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти про створення презентацій для навчання старшокласників; ознайомити з науковими основами; формувати вміння та навички створювати презентації лінгвістичного матеріалу.

Професійне спрямування: опрацювання методики створення презентацій для учнів старших класів; розвиток умінь застосовувати різні підходи до створення презентацій; умінь та навички працювати з медіаджерелами.

Опорні поняття: презентація матеріалу, методика створення презентацій, ефективність використання презентацій, медіаінформація, види презентацій, ефективність використання презентацій.

План

1. Методика створення та використання презентацій на уроках української мови.
2. Використання презентацій у позакласній роботі.
3. Презентації мовного матеріалу для учнів 10 класу.
4. Використання мовних презентацій для 11 класу.
5. Проведення позакласної роботи з української мови з використанням презентацій.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

1. Створити презентацію до уроку української мови в 10 класі.
2. Розробити презентацію для 11 класу.
3. Розробити презентацію для позакласної роботи з української мови.

Методичні рекомендації до організації самостійної роботи

Самостійна робота займає важливе місце у підготовці та проведенні практичних занять з методики навчання української мови в закладах освіти. Здобувач вищої освіти другого рівня (магістр) уже володіє певними

навичками з попереднього навчального досвіду, який поступово ускладнюється та узагальнюється.

Мета проведення самостійної роботи – навчити студентів свідомо, цілеспрямовано, з прагненням покращити свої результати здобувати нові знання, вміло користуватися довідниковою літературою, електронними засобами навчання, досконало знати стандарти освіти, концепції навчання, чинні шкільні програми та вміти ними користуватися.

Крім того, самостійна робота є рушійною силою в підготовці до проведення уроків та позакласної роботи з української мови під час проходження педагогічної практики, а пропонована освітня компонента повною мірою налаштовує студента на вироблення навичок такої самостійної роботи. Важливу роль відіграє опанування друкованими та цифровими джерелами, вивчення матеріалу методичних статей, базових підручників та посібників, опрацювання наукових праць класиків та теоретиків лінгводидактики, на що звертається увага навіть у питаннях практичних занять.

Ці методичні вказівки пропонують здобувачам вищої освіти ознайомитися та взяти до уваги у своїй роботі наукові здобутки З. Бакум, Н. Голуб, О. Горошкіної, С. Карамана, О. Кучерук, Л. Мацько, С. Омельчука, Н. Остапенко, М. Пентилюк, О.Семеног та інших провідних методистів навчання української мови.

Важливу роль у самостійній роботі відіграє використання інтернет-технологій, на що звертається увага під час колективного та самостійного опрацювання теоретичних питань з наступним їх закріпленням на практиці.

Різномічне методичне усвідомлення основ лінгвометодики відбудеться завдяки вивченню інтерактивних, креативних, ігрових, модульно-розвивальних технологій навчання, вивченню інноваційних методів та підходів до навчання (метафоризація лінгвістичних відомостей,

читання й письмо для критичного мислення, педагогічна майстерня, порівняльна діаграма та інших), що допоможе більш усвідомлено осмислити через повторення під час самостійної роботи.

Вивчення новітніх інтернет технологій буде також значно продуктивнішим, якщо здобувач вищої освіти самостійно опанує основи створення презентацій, пошуку інформації, ознайомиться з електронними підручниками, мовними та методичними сайтами тощо.

Під час самостійного здобування знань студент повинен вдумливо та відповідально поставитися до виконання завдань, продумати всі етапи роботи, зосередитися на виділенні головної інформації, переглянути приклади виконання подібних завдань, що стане можливим за умови внутрішньої мотивації і розвитку пізнавальної діяльності.

Модульний контроль

Модуль 1. Українська мова як предмет вивчення в старшій школі

Варіант 1.

1. Проаналізувати інноваційний урок української мови за схемою (письмово у формі розповіді)

1. Визначити тему та мету уроку.
2. Описати структуру уроку.
3. Які види робіт використано для активізації уваги учнів?
4. Які завдання використано на уроці (усні, письмові, види завдань)?
5. Як підводиться підсумок уроку?
6. Чи досягнута мета уроку?

2. Дати відповіді на питання (письмово):

1. Особливості навчання, різнорівневий підхід, предмет і завдання методики української мови у старших класах.

2. Атопоорієнтований підхід до навчання української мови.

Варіант 2.

1. Переглянути інтерактивний урок і дати відповіді на запитання

(письмово):

1. Які принципи навчання використано?
2. Назвіть використані методи навчання.
3. Які інноваційні форми роботи використано вчителем?
4. Перерахуйте специфічні принципи до вивчення фонетики.
5. Визначити тему та мету року.
6. Описати структуру уроку.

2. Дати відповіді на питання (письмово):

1. Когнітивний напрям мовної освіти.
2. Функційно-комунікативний підхід у навчанні української мови.

Варіант 3.

1. Проаналізувати підручник української мови для 11 класу за схемою

(письмово у формі розповіді):

1. Автор, видання.
2. Відповідність шкільній програмі (розділи, теми).
3. Завдання з розвитку мовлення.
4. Види завдань (усні, письмові).
5. Наявність схем, таблиць, їх призначення.

2. Дати відповіді на питання (письмово):

1. Поняття технології навчання української мови. Використання актуальних технологій у старших класах.
2. Інтегроване навчання. Педагогічна майстерня в навчанні української мови.

Модуль 2. Методика мовленнєвого розвитку учнів на профільному рівні загальної середньої освіти

Варіант 1.

1. Проаналізувати програму з української мови для 11 класу за схемою (письмово у формі розповіді):

1. Рік видання, назва програми.
2. Структура програми.
3. Пояснювальна записка, основні положення.
4. Основна частина (наскрізні лінії).
5. Оцінювання усних та письмових відповідей.

2. Дати відповіді на питання (письмово):

1. Методика вивчення риторики в старших класах. Форми і методи вироблення риторичної майстерності учнів старших класів.
2. Дотримання лінгвоекологічної норми, толерантної комунікації в мережевому просторі.

Варіант 2.

1. Дати відповіді на питання (письмово):

1. Наукові основи мовленнєвої діяльності учнівської молоді (емоційний інтелект, кліпове мислення, соціально-емоційні навички та ін.).
2. Комунікативно-діяльнісний підхід у навчанні старшокласників української мови. Кваліфікація та компетентність у навчанні української мови.

2. Скласти проєкт уроку української мови для 10 класу (письмово). Тип уроку – вивчення нового матеріалу. Тема – за вибором студента.

Варіант 3.

1. Дати відповіді на питання (письмово):

1. Особистісно орієнтований підхід до мовленнєвого навчання. Вимоги до компетентності вчителя української мови.

2. Соціокультурний, компетентнісний підходи до навчання.
2. Скласти проєкт уроку української мови для 11 класу (письмово). Тип уроку – вивчення нового матеріалу. Тема – за вибором студента.

Питання до заліку

- 1.Лінгвістика, педагогіка, психологія як основа методики навчання української мови.
- 2.Об'єкт, предмет, завдання лінгвометодики, основні методи дослідження лінгвометодичних питань.
- 3.Зв'язок лінгвометодики із суміжними дисциплінами. Виховання, розвиток мовлення як важливі складові методики української мови.
- 4.Тенденції розвитку сучасної лінгвометодики.
- 5.Лінгводидактичний та законодавчий аспекти формування особистості мовця.
- 6.Особливості навчання, різнорівневий підхід, предмет і завдання методики української мови у старших класах.
- 7.Атопоорієнтований підхід до навчання української мови.
- 8.Когнітивний напрям мовної освіти.

9. Функційно-комунікативний підхід у навчанні української мови.
10. Дослідницький підхід до навчання української мови в закладах загальної середньої освіти.
11. Наукові основи мовленнєвої діяльності учнівської молоді (емоційний інтелект, кліпове мислення, соціально-емоційні навички та ін.).
12. Комунікативно-діяльнісний підхід у навчанні старшокласників української мови. Кваліфікація та компетентність у навчанні української мови.
13. Особистісно орієнтований підхід до мовленнєвого навчання. Вимоги до компетентності вчителя української мови.
14. Інтегроване навчання. Педагогічна майстерня в навчанні української мови.
15. Соціокультурний, компетентнісний підходи до навчання.
16. Виховання навичок самоосвіти, самоконтролю, мовленнєвої реалізації.
17. Форми позакласної роботи в профільній школі.
18. Особливості позакласної роботи у старших класах.
18. Методика проведення шкільного факультативу.
20. Проведення позакласної роботи з української мови з використанням презентацій.

Критерії оцінювання

Низький рівень знань здобувачів вищої освіти – не виявляють ініціативності та самостійності у процесі виконання завдань, втрачають до них інтерес при утрудненнях та виявляють негативні емоції (роздратування), не ставлять пізнавальних питань; потребують поетапного пояснення умов виконання завдання, показу способу використання тієї чи іншої готової моделі, допомоги викладача.

Середній рівень – великий ступінь самостійності здобувача вищої освіти у прийнятті завдання та пошуку способу його виконання. Зазнаючи труднощів у вирішенні завдання, здобувачі не втрачають емоційного ставлення до них, а звертаються за допомогою до викладача, ставлять

питання для уточнення умов його виконання та, отримавши підказку, виконують завдання до кінця, що свідчить про інтерес студента до діяльності та про бажання шукати способи вирішення завдання, але разом з викладачем.

Високий рівень – виявлення ініціативності, самостійності, інтересу та бажання вирішувати пізнавальні завдання та викладати матеріал. У разі труднощів здобувачі вищої освіти не відволікаються, виявляють завзяття та наполегливість у досягненні результату, що приносить їм задоволення, радість та гордість за досягнення.

Література

Основна:

- 1.Голуб Н. Б., Горошкіна О. М. Концепція навчання української мови учнів ліцею / за заг. ред. д-ра пед. наук Н.Б. Голуб. К.: Педагогічна думка, 2019. 77 с.
- 2.Груба Т. Л. Теорія і практика формування мовної особистості учнів старшої школи на уроках української мови (профільний рівень): *монографія*. Київ, 2018. 336 с.
- 3.Методика навчання української мови. Термінологічний словник / Кол. авторів за ред. Олени Горошкіної. *Словник-довідник*. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2024. 150 с.
- 4.Семенов О., Косенко А. Українська лексикографія у школі: діалог особистостей: *навчально-методичний посібник*. Суми: Вид-во Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2017. 144 с.

5.Кучерук О. А., Магдич Т. П. Громадянська компетентність у методиці навчання української мови учнів старших класів: *навчально-методичний посібник*. Житомир: Вид-во Рута, 2022. 148 с.

6.Омельчук С. Навчання морфології української мови на засадах дослідницького підходу: теорія і практика: *монографія*. Київ: Генеза, 2014. 368 с.

7.Пометун О.І. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі. К., 2020. 104 с.

Додаткова:

8.Авраменко О. Українська мова (рівень стандарту): *підручник для 10 класу*. К.: Грамота, 2018. 208 с.

9.Бондаренко Н. Ситуаційні вправи на уроках української мови. *Українська мова і література в школі*. 2017. № 2. С. 2-8.

10.Глазова О.П., Дика Н.М. Есе як актуальний вид навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках української мови. *Інноваційна педагогіка*. 2018. №7. С.78-83.

11.Груба Т. Самостійна робота у системі формування мовної особистості учнів профільних класів. *Українська мова та література в школі*. 2018. № 6. С. 3-6.

12.Заболотний О. В., Заболотний В. В. Українська мова (рівень стандарту): *підручник для 11 класу*. К.: Генеза, 2019. 240 с.

13.Заболотний О. В., Заболотний В. В. Українська мова, 10 клас: *підручник*. К.: Генеза, 2018. 192 с.

14.Зайцева І.А. Формування пізнавального інтересу до навчання як засіб розвитку креативних здібностей особистості. Листопад, 2015. 124 с.

15.Іванов В.Г. Розвиток та виховання пізнавальних інтересів старших школярів. Львів, 2019. 83 с.

16.Інфомедійна грамотність: імплементація в освіті дорослих: *навч.-метод. посібник*. / Т.В.Водолазська, Н. І. Курмишева, Т. А. Устименко;

- упор. Т.А.Устименко. Полтава: ПОІППО ім. М. В. Остроградського, 2021. 108 с.
- 17.Киричук О.І. Формування інтересу до навчання у школярів. Київ: Сучасна школа, 2018. С. 371-374.
- 18.Корицька Г., Подлесна І. Реалізація проблемно-пошукової дослідницької діяльності учнів засобами веб-квест технології. *Українська мова і література в школі*. 2016. № 11. С. 3-7.
- 19.Корицька Г. Шкільна мовна освіта в умовах розвитку електронного навчального середовища. *E-learning у теорії та практиці навчання суспільно-гуманітарних дисциплін: колективна монографія*, за заг. ред. Г. Р. Корицької, Т. М. Путій. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2017. С. 40-54.
- 20.Кухаренко В. М. та ін. Теорія та практика змішаного навчання: *монографія*; ред. В. М. Кухаренко. Харків: Міськдрук, 2016. 284 с.
- 21.Кучерук О. А. Методи навчання української мови взагальноосвітній школі: *словник-довідник*. Житомир: Рута, 2010. 184 с.
- 22.Кучерук О. А. Перспективні технології навчання в шкільному курсі української мови: *навч. посібник*. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2007. 182 с.
- 23.Кучерук О. А. Система методів навчання української мови в основній школі: теорія і практика: *монографія*. Житомир: Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2011. 420 с.
- 24.Мацько Л. І. Українська мова в освітньому просторі: *навч. посібник для студентів-філологів освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр"*. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. 607 с.
- 25.Меньшикова Е. А. Психолого-педагогічна сутність пізнавального інтересу. *Вісник ЛНПУ*. Львів: 2018. №3. С. 16-20.

- 26.Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах / М. І.Пентилюк, С. О. Караман, О. В. Караман та ін.; за ред. М. І. Пентилюк. К.: Ленвіт, 2005. 400 с.
- 27.Недюха Микола. До питання про предмет методики викладання (Постнекласичні та синергетичні аспекти). *Вища освіта України*. 2003. №3. С.63-69.
- 28.Омельчук С., Блажко М. Правописний практикум з української мови. Норми нової редакції "Українського правопису". К.: Грамота, 2020. 224 с.
- 29.Омельчук С. Дослідницький підхід до навчання мови: лінгводидактичний словник-довідник: *навчальний посібник*. К., 2015. 56 с.
- 30.Остапенко Н. М. Теорія і практика формування лінгводидактичних компетентностей у студентів філологічних факультетів ВНЗ: *монографія*. Черкаси: видавець Чабаненко Ю., 2008. 330 с.
- 31.Пентилюк М. І. Концепція когнітивної методики навчання української мови / М. Пентилюк, А. Нікітіна, О. Горошкіна. *Дивослово*. 2004. №8. С. 5-9.
- 32.Пентилюк М., Горошкіна О., Нікітіна А. Концептуальні засади комунікативної методики навчання української мови. *Українська мова і література в школі*. 2006. №1. С. 15 -20.
- 33.Перепелиця С. Веб-квест як засіб створення розвивального середовища на сучасному уроці української мови і літератури та у позаурочній роботі. *Українська мова і література в школах України*. 2017. № 10. С. 40-43.
- 34.Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі: *навч. посібник*. / О. М. Горошкіна, С. О. Караман, З. П. Бакум та ін.; за ред. О. М. Горошкіної, С. О. Карамана. К.: АКМЕГРУП, 2015. 250 с.
- 35.Садикова Н.У. Формування пізнавальних інтересів учнів за умов спільної діяльності. Харків, 2014. 217 с.
- 36.Семенов О. М. Методика викладання української мови у вищих навчальних закладах / Семенов О.М, Дейниченко Н.П. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. 220 с.

- 37.Семенов О. М. Навчання української мови і літератури у вимірах ключових компетентностей: *методичний посібник*. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2023. 212 с.
- 38.Тимчук Л. І. Цифрові наративи в навчанні майбутніх магістрів освіти: історія, реалії, перспективи розвитку: *монографія*; наук. ред. М.П. Лещенко. Київ: САММІТ-КНИГА, 2016. 390 с.
- 39.Українська мова. Профільний рівень: *підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти* / А. Ворон, В. Солопенко. Київ: Освіта, 2018. 288 с.
- 40.Українська мова (профільний рівень): *підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти* /Караман С.О., Горошкіна О.М., Караман О.В., Попова Л.О. Харків: Ранок, 2019. 272 с.
- 41.Хом'як І. Самостійна робота як компонент цілісного педагогічного процесу. *Українська мова і література в школі України*. 2016. № 7-8. С. 11-16.
- 42.Шевелева Л.А. Українська мова 5-11 класи. Новий збірник диктантів. - Харків: Ранок, 2017. 288 с.
- 43.Шкавро В. Становлення і розвиток форм тестового контролю в навчальних закладах. *Українська мова і література в школі України*. 2016. № 12. С. 32-34.
- 44.Якимчук М., Козяр М. Роль сучасних педагогічних технологій у процесі вивчення української мови лінгвістично обдарованими старшокласниками гімназії. *Навчання і виховання обдарованої дитини: теорія та практика*. Київ: Інститут обдарованої дитини, 2014. Вип.12. С. 19-26.

Інтернет-ресурси:

1. Дідук-Ступ'як Г. І. Дискурсно-текстологічний і прагматико-комунікативний аспекти лінгвометодичної інноваційної макротехнології «Інтерація різнотипових підходів до вивчення української мови» в

основній школі. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Серія: Педагогіка. 2014. № 2. С. 88-95. Електронний ресурс. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NZTNPU_ped_2014_2_17.

2. Електронні версії підручників. *Інститут модернізації змісту освіти*. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/>

3. Закон України «Про загальну середню освіту». Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/651-14/ed20170928/sp:head#n409>.

4. Навчальні програми для 10-11 класів. Українська мова (рівень стандарту). Електронний ресурс. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalniprogrami-dlya-10-11-klasiv>.

5. Концепція «Нова українська школа»; упоряд. Л. Гриневич, О. Єлькін та ін.; заг. ред. М. Грищенко.). Київ, 2016. 35с. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>.

6. Корицька Г. Використання веб-квест технології у навчанні учнів української мови на засадах діяльнісного підходу. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. Т. 65. № 3. С. 66-75. Електронний ресурс. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2018_65_3_8.

7. Кучерук О. А. Формування лексичної компетентності учнів засобами комп'ютерних ігор у навчанні української мови. *Інформаційні технології і засоби навчання*, т. 63, №1. 2018. С. 47-55. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>.

8. Кучерук О.А., Караман С.О., Караман О.В. Науково-освітні електронні бібліотеки у фаховій підготовці майбутніх учителів-словесників. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. Том 65. №3.

- С. 152-165. Електронний ресурс. Режим доступу:
<http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>
9. Кучерук О. А. Основні напрями розвитку електронної лінгводидактики. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2014. Том 41, №3. С. 83-91. Електронний ресурс. Режим доступу:
<http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>
10. Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка: режим доступу: http://irbis.zu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe
11. Лінгвістичний портал: електронний ресурс. Режим доступу:
www.mova.info
12. Нова мова: електронний ресурс. Режим доступу:
<http://www.novamova.com.ua/>